

DFE-001-001806

Seat No. _____

B. A. (Sem. V) (CBCS) Examination

May / June - 2015

Industrial Psychology

Faculty Code : 001

Subject Code : 001806

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના :** (1) M.C.Q. પ્રશ્નના જવાબ ઉત્તરવડીમાં આપવાના છે.
(2) દરેક પ્રશ્નના ગુણ જમણી બાજુ દર્શાવ્યા છે.

1 બહુવિકલ્પ પ્રશ્નો M.C.Q.

20

- (1) આધુનિક ઔદ્યોગિક મનોવિજ્ઞાનનાં પિતા કોને કહી શકાય.
(A) મોરીસ (B) ગીલબ્રેથ
(C) ફ્રેડરિક વિન્સલો (D) વોલ્ટર ડીલ
- (2) ઔદ્યોગિક મનોવિજ્ઞાન _____ વિજ્ઞાન છે.
(A) સૈદ્ધાંતિક (B) વ્યવહારિક
(C) પ્રાયોગિક (D) સૈદ્ધાંતિક અને વ્યવહારિક
- (3) ગુજરાત લેવલે ઉદ્યોગક્ષેત્ર સંશોધન કરતી સંસ્થાનું નામ જણાવો.
(A) ATRA (B) ATIRA
(C) APIRA (D) ACIT
- (4) સમય અને ગતિનો સૌ પ્રથમ અભ્યાસ કોણે કર્યો ?
(A) બ્રાઉને (B) ઈંગ્લિશ
(C) ફ્રેડરિક ટેલરે (D) ગીલબ્રેથે
- (5) કર્મચારી વિશ્લેષણમાં મૂખ્ય કેટલી બાબતોનું વર્ણન કરવામાં આવ્યું છે ?
(A) 3 (B) 4
(C) 5 (D) 6

- (6) લીપમેને કઈ સાલમાં વિવિધ વ્યવસાયોની જૂદી-જૂદી વ્યાખ્યા આપવામાં પ્રસ્નાવલીનો ઉપયોગ કર્યો ?
- (A) 1906 (B) 1916
(C) 1926 (D) 1936
- (7) કાર્યવિશ્લેષણની ઉપયોગિતામાં કુલ કેટલા મુદ્દાઓની ચર્ચા કરવામાં આવી છે ?
- (A) સાત (B) આઠ
(C) નવ (D) દશ
- (8) કયાં પ્રકારની મૂલાકાતમાં મૂલાકાત લેનાર ભરતી અધિકારી નિષ્ણાંત હોય છે ?
- (A) જાહેર મૂલાકાત (B) આકસ્મિક મૂલાકાત
(C) અવ્યવસ્થિત મૂલાકાત (D) વ્યવસ્થિત મૂલાકાત
- (9) ગુણ-મૂલ્યાંકનની કઈ પદ્ધતિમાં કર્મચારીની એકબીજા સાથે તુલના કરવામાં આવે છે ?
- (A) ગુણ ક્રમાંક (B) યુગ્મ તુલના
(C) આલેખિત તુલા (D) પરાણે તુલના
- (10) કાર્ય સફળતાનું એક ધોરણ _____ છે.
- (A) અકસ્માતનું પ્રમાણ (B) બદલીનું પ્રમાણ
(C) ઉત્પાદનનું પ્રમાણ (D) બઢતી
- (11) _____ ના મતે થાક એટલે કાર્ય કરવાની શક્તિમાં ઘટાડો.
- (A) ગીલબ્રેથ (B) વુસ્ટ
(C) મિલ્ટન બ્લુમ (D) જોઈસર
- (12) અરોચકતા એટલે _____
- (A) માથાનો દુખાવો (B) અરુચિ
(C) કામનો અણગમો (D) કામનો ઓછો બઢલો.

(13) કાર્ય સફળતાનું માપન કરવાનાં ધોરણો _____ હોય તો જરૂરી છે.

- (A) ઔદ્યોગિક (B) વ્યક્તિલક્ષી
(C) વસ્તુલક્ષી (D) વાસ્તવિક

(14) પ્રલોભનનાં મુખ્ય પ્રકારો કેટલા છે ?

- (A) 2 (B) 3
(C) 4 (D) 5

(15) પ્રલોભન એટલે _____.

- (A) કાર્ય કરવા જે આકર્ષે (B) ધ્યેયની દિશા તરફ વાળે.
(C) કાર્યને વેગ આપે છે. (D) ઉપરના બધા.

(16) વેતન પ્રલોભનની યોજના સૌપ્રથમ ઉપયોગ ક્યાં મનોવૈજ્ઞાનિકે કર્યો ?

- (A) ગીલબ્રેથ (B) આલ્ફ્રેડ ટેલરે
(C) ગિસેલ એન્ડ બ્રાઉન (D) “A” અને “B” બંને

(17) બિન-આર્થિક પ્રલોભનોમાં ક્યાં મુદ્દાઓનો સમાવેશ થાય છે.

- (A) પ્રશંસા અને ગૌરવ (B) કર્મચારીની કલ્યાણ યોજના
(C) “A” અને “B” બંને (D) ઉપરના એક પણ નહિ.

(18) મોરીસ વાઈટેલ્સે ઔદ્યોગિક મનોવિજ્ઞાનમાં પ્રયોજાયેલા ચારેયક્ષેત્રમાં કઈ બાબતને મહત્ત્વ આપ્યું છે ?

- (A) પસંદગી (B) નિમણુંક
(C) સલામતી (D) માનવ સંબંધો

(19) ભલામણ પત્રો કોણ લખી આપે છે ?

- (A) ઉમેદવાર પોતે (B) જૂના માલિકો
(C) નવા માલિકો (D) પરિચિત વ્યક્તિઓ.

(20) કર્મચારીનાં કાર્ય સફળતાનાં મુખ્યત્વે કેટલા પ્રકારો પાડવામાં આવે છે ?

- (A) 2 (B) 3
(C) 4 (D) 5

2 ઔદ્યોગિક મનોવિજ્ઞાનની વ્યાખ્યા આપી તેનું સ્વરૂપ સમજાવો. 10

અથવા

2 ઉદ્યોગમાં કર્મચારીની ભરતી પ્રક્રિયા વર્ણવો. 10

3 કાર્ય-વિશ્લેષણનો અર્થ આપી તેની ઉપયોગિતા જણાવો. 10

અથવા

3 ઉત્પાદકતાનો અર્થ આપી થાકને અસર કરતા પરિબલો ટુંકમાં સમજાવો. 10

4 (અ) ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ એક) 8

- (1) ભલામણપત્ર
(2) બિન-આર્થિક પ્રલોભનો

(બ) ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ એક) 8

- (1) અરોચકતા ઘટાડવાના ઉપાયો
(2) ઉદ્યોગમાં મનોવિજ્ઞાનનું મહત્ત્વ.

5 કોઈ પણ બેના ઉત્તર આપો. 14

- (1) કાર્યવિશ્લેષણની ઉપયોગિતા
(2) થાકને અસર કરતા પરિબલો.
(3) લોકો શા માટે કામ કરે છે ?
(4) અરજી પત્રક

ENGLISH VERSION

- Instructions :**(1) Answer the M.C.Q. in the answer sheet only.
(2) Marks of each question are indicated on right side.

1 M.C.Q. 20

- (1) Who is called the father of modern industrial psychology ?
(A) Morris (B) Gilbreth
(C) Fedrik Vinslo (D) Voiter Dill
- (2) Industrial psychology is _____ science.
(A) Theoretical (B) Feasible
(C) Practical (D) Theoretical and feasible
- (3) Give the name of the institution as industrial research in Gujarat.
(A) ATRA (B) ATIRA
(C) APIRA (D) ACIT
- (4) Who studied time and motion for the first time ?
(A) Brown (B) English and English
(C) Fedrik Taylor (D) Gilbreth
- (5) How many matter is described in worker analysis ?
(A) 3 (B) 4
(C) 5 (D) 6
- (6) In which year Lyman used questionnaire to define different job ?
(A) 1906 (B) 1916
(C) 1926 (D) 1936
- (7) How many points are discussed in job analysis ?
(A) 7 (B) 8
(C) 9 (D) 10

- (8) In which type of visit interviewer is selection expert officer ?
(A) Public interview (B) Accidental interview
(C) Unsystematic interview (D) Systematic interview
- (9) In which rank order method employees are compared to each other ?
(A) Rank method
(B) Paired Comparison Method
(C) Graphical pair
(D) Forced comparison
- (10) Criteria as job success is _____.
(A) Accident ratio (B) Transfer ratio
(C) Production ratio (D) Promotion
- (11) According to _____ fatigue means loss as stamina.
(A) Gilbreth (B) Vrust
(C) Milton Blum (D) Joyser
- (12) Boredom means _____.
(A) Migrane (B) aversion
(C) work dislike (D) less reward
- (13) The standard as measuring the job success should be
(A) Industrial (B) Individual
(C) Objective (D) Real
- (14) How many types of incentives ?
(A) 2 (B) 3
(C) 4 (D) 5

- (15) Incentive means _____.
- (A) Which attracts to work
  - (B) Which divert to goal diversion
  - (C) Which is work motivated
  - (D) All as the above
- (16) Who used salary incentive planning for the first time ?
- (A) Gilbreth
  - (B) Alfred Taylor
  - (C) Gisel and Brown
  - (D) (A) and (B)
- (17) Which point is included in non financial incentive ?
- (A) Appreciation and proud
  - (B) Employee welfare planning
  - (C) (A) and (B)
  - (D) None of the above
- (18) According to Morris Vilels which matter is important in reference to industrial psychology ?
- (A) Choice
  - (B) Appointment
  - (C) Safety
  - (D) Human relation
- (19) Who writes letter as recommendation ?
- (A) Candidate himself
  - (B) Ex owner
  - (C) New owner
  - (D) Familiar person
- (20) How many types of job success of employee ?
- (A) 2
  - (B) 3
  - (C) 4
  - (D) 5

2 Explain the structure as industrial psychology by giving its definition. **10**

OR

2 Discuss employees recruitment in industry. **10**

3 Write the definition of job analysis. Discuss its utilization. **10**

OR

3 Give the meaning of productivity. Discuss the factors related to fatigue in brief. **10**

4 (a) Write short notes : (any **one**) **8**

(1) Recommendation letter.

(2) Non financial incentive

(b) Write short note : (any **one**) **8**

(1) Solution for minimize boredom

(2) Importance as psychology in industry

5 Answer any **two** : **14**

(1) Usefulness as job analysis

(2) Factors affecting to fatigue

(3) Why do people work ?

(4) Application.
